

UUDISED

Pikk vihmaperiood ähvardab rikkuda viljasaagi

Suurte vihmade tõttu on ohus kõik põllukultuurid, eriti nutune on aga olukord teraviljakasvatatajate jaoks. Vilja kuivatamiskulud on tavatult suured ja kokkuostuhind madal. Kahjum on paratamatu.

ANU BOLLVERK
rleht@tyri.ee

„Majanduslik seis on tänavu selline, et pane põld põlema ja tõmba ennast oksa,“ ütles teraviljakasvataja Harry Kaur. „Mina ots otsaga kokku ei tule ja ma olen kindel, et veel nii mõnigi paneb pillid kotti – kui lepinguid täita ei suuda, võetakse ka masinad käest ära,“ arvas ta.

Süüdi on selles peamiselt ilm – augustikuu sajud on ületanud kuunorme rohkem kui kahekordsest. Isegi kui põld kombaini kannab, on vili märg ja selle kuivatamine kallid. Kauril kulub kahe GAZ 53 koormatäie vilja kuivatamiseks 10-12 tundi ja 300 liitrit kütust. Autokoormatäisi tuleks aga üle kolmekümne.

Kui aga ei jõua kuivatada, ei saa ka koristada ja põllul lähevad viljapead idanema. „Siis ei võeta seda enam vastu, mis tähendab, et ma ei suuda lepinguid täita,“ ütles Kaur. „Siis künnan vilja sisse ja pangu nad mind võlavanglasse – mis ma teha saan!“

Kauri hinnangul on Eestis ka vilja kokkuostuhind häbiväärselt madal – keskmiselt kaks krooni kilost. Lätis on kokkuostuhind tema sõnul 3.50 ja Leedus koguni 4 krooni kilost, aga müüa saavad sinna vaid lepingulised partnerid. Kaur on tänavu ostnud 400 000 krooni eest taimekaitsevahendeid, väetist ja kütust. Seda raha tagasi saada ei ole tema sõnul lootustki. „Eks tuleb meil mõlemal naisega talvel Soome

Koit Teder arvab, et kui oleks paar järjestikust kuiva ja sooja päeva, saaks ta nisu koristatud. Praegu on põld aga nii pehme, et kombain vajus sisse lausa maantee ääres.

Anu Bollverk

tööle minna,“ möönas ta.

Vili idaneb, kartul mädaneb

Ale talu peremees Koit Teder tunnistas samuti, et selle põllumehel, kes tänavu oma kuld tasa saab, on hästi läinud. „Nii väikest kartulit ei ole minul olnudki,“ lausus kogemustega kartulikasvataja. Varane kartul on võetud, hilist tuleks praegu võtta, aga põld ei kannu. „Oli plaanis tänagi kartulit võtta, aga kui ei saa, siis ei saa,“ tunnistas Teder teisipäeval. Kui vihmad jätkuvad, mädaneb kartul põlule ära.

„Olukord on hull küll, aga ega nutt ja hala kartulit põllult ära too,“ ütles Teder ja arvas, et ega igavesti sadada saa. „Ükskord peab ju kuivaperiood tulema, võtan siis kasvõi oktoobris,“ lausus ta. Kehvemad lood on aga ka Ale talu peremehel viljaga. „Talinisu sain küll koristatud,

aga pead on kasvama läinud, selle tõttu on ka kokkuostuhind madalam,“ rääkis ta. Kokkuostjad põhjendavad madalat hinda sellega, et söödavilja on liiga palju. Toiduteravilja Eestist enam loota ei ole.

Taluliit aidata ei saa

Türi talunike liidu esimees Reet Länkur ei mõista, kuidas on kehtestatud sellised vilja kokkuostuhinnad ja kuidas need naaberriikide omadest

nii palju madalamad on. „Kütus ja kõik muu on kallimaks läinud, kuidas saab vilja hind siis langeda?“ küsis ta.

Länkur tunnistas, et talunikud helistavad ka taluliitu ja kurdavad. „Meie aga laiuatame käsi – no mida me saame teha? Oleme ilmast täielikult sõltuvad ja riik ilma tõttu tekkinud kahju ei korva,“ rääkis ta. „See on kohutav, kohutav olukord meil praegu!“

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUMI KOMMENTAAR

Tänavune koristusperiood ei ole tõesti põllumehel soodne olnud. Selle aasta teravilja saak lubas juulis alguse seisuga tulla üle ootuste parim. Kahjuks aga pidevad vihmajärgid vähendavad põllumeeste lootusi iga päevaga. Kuna saagikoristus alles käib ja kahju suurus pole veel teada, siis pole tänase seisuga abi osas mingit otsust tehtud. Erinevad kokkuostuhinnad tulenevad turu olukorrast – Eestis on vaid mõned suured teravilja kokkuostjad, kes määravad meie turul ka hinnad. Leedus on selliseid kokkuostjaid rohkem, kes omavahel konkureerides pakuvad paremaid hindasid.

Kääbusõunapuu annab parimaid vilju

Kel plaanis oma aeda mõni uus viljapuu istutada, peaks kindlasti laupäeval külas tava väärtõunapäeva, kus tutvustatakse parimaid vilju andvaid madalakasvulisi õunapuid.

ANU BOLLVERK
rleht@tyri.ee

Laupäeval korraldab seltsing „Kauis Järvamaa“ Paide kultuurikeskuse väikeses saalis Eesti õunasorte tutvustava infopäeva „Väärtõunad Eestis“. Mitmete puuviljaraamatute autor ja oma ala hinnatud spetsialist, Rätina aianduskooli õppejõud Jaan Kivistik tutvustab kell 11

Eestis kasvatatavaid õunasorte. Samal ajal toimub ka degusteerimine.

Kell 12. 30 tutvustab aga Põlvamaa Asuva õunaiaa peremees Ain Ootsing oma puuviljaiaa parimaid õunasorte. Temalt saab osta ka Asuva õunaiaa õunu ja istikuid. Puuviljakasvandusega tegelevas Asuva talus kasvab 110 õunasorti, 40 pirnisorti ja 40 ploomisorti, seal on ka üks Eesti vanemaid kääbusõunapuude istandikke.

Madalakasvulised õunapuud on kogumas suurt populaarsust. „Need nõrgakasvulised puud hakkavad saaki andma juba kolmandal-neljandal aastal pärast puude istuta-

mist ja nende hästivalgustatud väikestes võrades kasvavad parimad õunad,“ kiitis kääbusõunapuud Jaan Kivistik.

Seltsingu „Kauis Järvamaa“ liige Andres Pohla on samuti madalakasvuliste viljapuudest vaimustunud. „Väikeses aias on need ideaalsed – võtavad väga vähe ruumi ja hakkavad kiiresti saaki andma,“ rääkis ta. Pohla sõnul on kääbusõunapuude istikud vaja traatspaleeridega toetada. „Õunapuud pannakse traatide vahele kasvama nagu vaarikad ja võra kujundatakse samuti traatide järgi,“ rääkis Pohla. Tema sõnul saab kääbusõunapuu kasvama panna ka majaseina

äärde või miks mitte ka keset aeda tugiseina najale.

Kääbusõunapuu vajab kasvamiseks tuge, kuid annab rohkesti saaki.

Erakogu

POLITSEI

Vargus

1. septembril kell 17.15 pani 1957. aastal sündinud mees Türi linnas Viljandi tänaval asuvas kaupluses kilekotti toidu-kaupu ja möödus kassast kauba eest tasumata.

Liiklusõnnetus

31. augustil kell 14.51 toimus liiklusõnnetus Pärnu-Rakvere-Sõmeru mnt 80. kilomeetril, kus sõiduautoost Mitsubishi Carisma, mida juhtis 31aastane Merli, astus sõidu ajal välja alkoholijoobes kaassõitja, 41aastane Aivar. Kannatanu toimetati kehavigastustega Järvamaa haiglasse.

Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis

29. augusti südaööl pidas politsei Türi linnas Tallinna tänaval kinni sõiduauto Ford, mida juhtis alkoholijoobes 25aastane Aleksandr, kes on kohtu poolt kriminaalkorras karistatud mootorsõiduki juhtimise eest.

Avalik pöördumine pankadele ja liisingufirmadele

Lugupeetud finantseerimisasutuste juhid ja ametnikud!

Selle sügise äärmuslikud ilmastikuolud on paljud Eesti talunikud ja põllumajandusettevõtjad pannud raskesse olukorda: vihmade tõttu on saagikoristus oluliselt takistatud ja toimub seetõttu tavapärasest tunduvalt hiljem. Mitmekordselt on suurenenud teravilja kuivatamise kulud. On tõsine oht, et paljudel põllumeestel on seetõttu probleeme laenu- ja liisingumaksete õigeaegse tasumisega.

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda teeb ettepaneku arvestada selle sügise erakordseid ilmastikuolusid vääramatu jõuna. Seetõttu palume mitte rakendada põllumeeste maksete viibimisel lepingutejärgseid viiviseid, vaid anda võimalus maksegraafikute kohaldamiseks konkreetsete põllumeeste võimalustele vastavaks ilma täiendavate lisatasudeta.

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda leiab, et selline samm on edaspidi kasulik ka finantseerimisasutustele, sest aitab Eestis säilitada maaelu suurimat tegevusvaldkonda – põllumajandusettevõtlust.

EESTI PÕLLUMAJANDUS – KAUBANDUSKOJA JUHATUS

Kevadiste kulupõlengute vältimiseks tuleb maavaldused niita sügisel

Hoidmaks ära kulupõlengutega kaasnevat varalist ja keskkonnakahju, tuleb maavalduste korrastamisega alustada sügisel, kui on võimalik viimast korda niita suuremad heinamaad ja õuealad.

Möödunud aasta 1. aprillist jõustunud keskkonnaministri määruse „Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade tuleohutuse kinnitamine“ muudatusega keelustati kulu põletamine pärast lume sulamist.

Keskkonnaministri määruse kohaselt algab tuleohtlik aeg kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabudes. Tuleohtliku aja alguse ja lõpu määrab Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut.

Vältimaks kulupõlengutest tekkivat keskkonnakahju ja ohtu inimeste varale, kutsub päästamet maaomanikke üles korrastama oma maavaldused juba sügisel. „September on suurepärase aeg, et suve jooksul kasvanud rohi oma maavaldustel ja majaümbrustes ära niita,“ märkis päästameti peadirektori asetäitja Alo Tammsalu.

Sel aastal on olnud ligi 2000 metsa- ja maastikutulekahju. Kolme viimase aasta jooksul on taolistes tulekahjudes hävinud 140 hoonet. See teeb ligi kolm Eestimaa küla. Hukkunud on kuus inimest, neist üks tänavu.

RAIN PORSS

päästameti pressiesindaja

Maavaldused tuleks niita enne külmade tulekut.

Erakogu